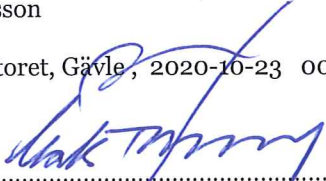
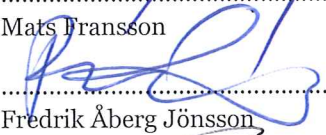

Plats och tid	Styrelserummet, Regionkontoret kl. 10:00-16:00
Beslutande ledamöter	Fredrik Åberg Jönsson (V) (ordförande) Jan Lahenkorva (S) (vice ordförande) Alexander Hägg (M) (2:e vice ordförande) Sven-Åke Toresen (S) Irene Bogren (S) Fredric Bergstedt (S) Tommy Ljung (M) Daniel Persson (SD) Caroline Smidt (C) Bernt Larsson (SVG) Peter Åkerström (KD) Jim Svensk Larm (S) ersätter Jasmine Larsson (S) Jonatan Lindgren (SD)
Ej tjänstgörande ersättare	Alf Persson (M) Anders Fogeus (M) Jörgen Bengtson (C) Samuel Gonzalez (V) David Ling (MP) Moa Dahlberg (SD)
Övriga närvarande	Mats Fransson
Utses att justera	Daniel Persson
Justeringens plats och tid	Regionkontoret, Gävle, 2020-10-23 00:00
Underskrifter	Sekreterare Mats Fransson Ordförande Fredrik Åberg Jönsson Justerande Daniel Persson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Hållbarhetsnämnd		
Sammanträdesdatum	2020-10-14		
Datum för anslags uppsättande	2020-10-26	Datum för anslags nedtagande	2020-11-19
Förvaringsplats för protokollet	Landstingets diarium		
Underskrift		
	Mats Fransson		

Justerande sign

Utdragsbestyrkande

Remiss av betänkande av Utredning om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige (HN 2020/145)

Beslut

1. Anta förslaget till remissvar för betänkande av Utredning om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 8 augusti 2019 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda vad som krävs för att införa ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige, samt lämna förslag till hur ett sådant biljettsystem bör utformas, byggas upp, drivas och finansieras.

Region Gävleborg har givits möjlighet att lämna synpunkter på utredningens resultat och är som myndighet skyldiga att lämna ett svar.

Förslag till beslut

Hållbarhetsförvaltningen föreslår Hållbarhetsnämnden besluta följande

1. Anta förslaget till remissvar för betänkande av Utredning om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras till

Infrastrukturdepartementet

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Remiss av betänkande av Utredning om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige
- Yttrande - Remiss av betänkande (SOU 2020:25) av Utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige
- Remiss av betänkande (SOU 2020:25) av Utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige - dnr I2020/01315/TM

Justerande sign

12 (19)

Utdragsbestyrkande

Hållbarhetsnämnd

Sammanträdesdatum

2020-10-14

Protokollet omfattar

§§85-100

Justerande sign

2 (20)

Utdragsbestyrkande

Kollektivtrafikmyndigheten i Region Gävleborg

Regeringskansliet

Remiss av betänkande (SOU 2020:25) av Utredningen om ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige**Sammanfattning**

Utredningen har lyssnat och tagit branschens åsikter och erfarenheter i beaktande. Vissa förtydliganden önskas gällande finansieringen och omfattningen av de centrala funktionerna samt avgränsningen mellan de centrala funktionerna och kraven på den regionala utvecklingen av biljettsystemet. Det hade varit önskvärt att rekommendationerna gällande harmoniseringen av affärsreglerna varit mer än endast rekommendationer.

Kommentarer**Infrastruktur**

Utredningen har lyssnat och tagit branschens kunskap och erfarenhet till sig. Dock är tidplanen snäv då det visat sig vara komplext att utveckla enligt den nya standarden. Risk finns även att den föreslagna medfinansieringen inte kommer räcka. Förutsättningar och regelverk för ansökan om medel är oklar.

- **Den branschgemensamma biljett- och betalstandarden (BoB) är den föreslagna biljett- och betalstandarden även i det nationella biljettsystemet.**

Region Gävleborg anser att detta är av stor betydelse eftersom bland annat flera Regionala kollektivtrafikmyndigheter lagt ner mycket tid och medel på att införa detta för sina biljettsystem. Ambitionen med BoB-standarden är en nationell standard för biljettsystem men bland annat eftersom kostnaden och komplexiteten i biljettsystem är stor har det tagit tid att få Regionala kollektivtrafikmyndigheter och privata trafikföretag att utveckla mot BoB-standarden.

- **Identifiering av resenärer samt avräkningsfunktion**

Region Gävleborg ser positivt på att resenären ska kunna vara kund hos sin Regionala kollektivtrafikmyndighet men köpa biljetter i hela Sverige samt att systemet ska känna av att respektive part får rätt betalt, det vill säga en nationell avräkningsfunktion. Om alla Regionala kollektivtrafikmyndigheter samt privata trafikföretag själva ska hantera avräkningen blir det en omfattande administration.

Region Gävleborg ser positivt på utredningens förslag att Trafikverket ska ge Samtrafiken i uppdrag att utveckla, tillhandahålla, hantera samt sköta

driften av biljettväxeln, IDF-registret samt avräkningsfunktionen.

- **Trafikverket ska vara den myndighet som ska ta det statliga ansvaret.**

Det är viktigt att undvika regionala skillnader gällande hur frågor hanteras och beslutas inom Trafikverket. Därför är en central funktion inom Trafikverket eller att Trafikverket delegerar uppdraget till en annan part att föredra.

- **Statlig finansiering**

Regionala kollektivtrafikmyndigheter samt privata trafikföretag ska kunna ansöka om statlig finansiering för merkostnader av de investeringar som de behöver göra för att ansluta sig till det nationella biljettsystemets digitala infrastruktur. Ansökan om finansiering föreslås vara öppen 2021-2022. Installationer senast 31 december 2023. Anslutning till den nya digitala infrastrukturen öppnas under första halvåret 2022, senast 31 december 2023 ska alla vara anslutna. Åtkomstpunkt för öppna försäljnings-APIer för tredjepartsförsäljning och data för produkter och priser ska finnas på plats under 2022.

Föreslaget är att 100 mnkr ska finnas som sökbara medel med ett krav på motfinansiering på 50 procent. Med tanke på hur kostnadsdrivande det är att utveckla nya biljettsystem finns risk att 100 mnkr+100 mnkr inte kommer vara tillräckliga för att tidplanen för det nationella biljettsystemet ska kunna hållas.

Förutsättningar och regelverk behöver förtydligas gällande hur ansökan om medel kommer vara uppbyggt samt hur det blir en rättvis fördelning. Svårigheter finns att äska pengar för något man inte vet omfattningen av samt hur ska detta tas upp i de Regionala kollektivtrafikmyndigheternas budgetar. Det finns en risk att mindre Regionala kollektivtrafikmyndigheter inte kommer ha möjlighet att färdigställa det nya biljettsystemet och ansluta sig till det nationella inom utsatt tidplan.

- **Kontobaserat biljettsystem med en identifikator (IDF) som baseras på den internationella standarden EMV.**

Region Gävleborg anser att det underlättar att det tas beslut om en tvingande standard.

Systemet möjliggör för anonyma- och registrerade kunder att köpa biljetter men även att kunna köpa biljett över disk hos ett ombud för de kunder som saknar en smart mobiltelefon, vilket Region Gävleborg anser är viktigt.

Innovation – mobilitetstjänster och tredjepartsförsäljning

Genom förslaget om en nationell åtkomstpunkt till kollektivtrafikens biljetter minimeras kostnad och arbetsinsats för anslutande parter samt gör det enklare och tydligare för de företag som vill ha kollektivtrafikbiljetter i sitt erbjudande. Det skapar även bättre möjligheter för de kommersiella aktörerna att tillgängliggöra sitt utbud.

Utredningen föreslår att Konsumentverket ska vara delaktig i att skapa en branschöverenskommelse vid tredjepartsförsäljning för att säkerställa att resenärers intressen tas om hand vilket välkomnas av Region Gävleborg. Det ger möjlighet till samma regler och hantering av kundärenden i hela Sverige. Även här känns det som att utredningen beaktat branschens synpunkter.

Konsumenttillgång

Regeringen har sett att det finns ett behov av en nationell och konkurrensneutral försäljningskanal för all kollektivtrafik så att inte sj.se dominerar utan att ta med konkurrerande bolags trafik- och biljettutbud, detta har även utredningen sett. Region Gävleborg ser positivt på en konkurrensneutral nationell försäljningskanal med reseplanerare som även skulle kunna tillgängliggöras i de Regionala kollektivtrafikmyndigheternas egna lokala försäljningskanaler, t ex appar och hemsidor.

Utredningen konstaterar att regeringen kan välja att lägga uppdraget på en myndighet eller ett statligt bolag dock efter en utredning gällande SJ AB:s framtida roll gällande bokning och försäljning av biljetter. Sjs försäljningskanal är välutvecklad och ger en bra grund till en framtida nationell försäljningskanal förutsatt att alla har möjlighet att tillgängliggöra sitt trafikutbud och sina biljetter via den nationella åtkomstpunkten.

Utredningen föreslår att kollektivtrafikmyndigheterna ska tillgängliggöra hela sitt trafik- och biljettutbud. Dock kan undantag meddelas av Transportstyrelsen genom föreskrifter för produkter som inte lämpar sig att sälja i en nationell försäljningskanal, t ex biljetter som riktar sig till en begränsad resenärgrupp. Kollektivtrafikmyndigheterna kan även ansöka om undantag av samma skäl. Detta ställer sig Region Gävleborg positiv till då den nationella försäljningskanalen annars riskerar att upplevas som svår vid för många olika lokala biljettvarianter.

Genomförande

Utredningen föreslår att en genomförandekommitté tillsätts under hösten 2020 för att förbereda införandet av den digitala infrastrukturen samt eventuellt inledningsvis bistå i uppbyggnaden i de centrala funktionerna som ingår i den digitala infrastrukturen i biljettsystemet. De centrala funktionerna i det nationella biljettsystemet bör vara omfattande för att anslutande parter ska kunna minska sin utvecklingstid, sina utvecklingskostnader samt att underlätta och minimera risken för felaktiga implementationer av biljettsystemet. Att erbjuda teknisk support samt tillgång ett referenssystem skulle vara en fördel. Omfattningen av de centrala funktionerna bör snarast beskrivas för att gränsdragningar och hur

implementationen ska ske blir tydlig, detta för att anslutande parter ska veta vad som kräver egen utveckling respektive vad som ingår i de centrala funktionerna.

Rekommendationer till landets regionala kollektivtrafikmyndigheter

I utredningen finns ett antal rekommendationer till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna men som ligger utanför utredningens direktiv. Region Gävleborg har här valt att kommentera vissa av dessa rekommendationer.

Sverigekortet

Det finns en biljett som gäller för all offentlig kollektivtrafik i hela landet vilken kallas ”Resplus årskortstillägg”. Produkten kan idag endast köpas i kombination med årskort hos SJ. Utredningen rekommenderar att kunden ska kunna köpa en biljett som gäller för all offentlig kollektivtrafik utan tvång att köpa en årsbiljett samt giltighet hos SJ eller annan kommersiell aktör. Region Gävleborg ställer sig positiv till en sådan produkt.

Tap-and-go

Tap-and-go innebär att kunden ”blipper” sitt betalkort ombord på fordonet och att det sedan dras ett fast pris från kundens konto.

Utredningen rekommenderar att tap-and-go införs i alla städer med tätortstrafik samt att kollektivtrafikbranschen ska utfärda ett generellt konsumentlöfte gällande ”Du är alltid välkommen i kollektivtrafiken med ett giltigt betalkort”.

Region Gävleborg ser positivt på enkelheten för kund i de regioner som har enhetstaxa i hela länet men även utmaningar i hanteringen av dessa tap-and-go-biljetter i de regioner där inte enhetstaxa är implementerad fullt ut.

Harmonisering av affärsregler

Utredningen ser att bristen på harmonisering av kollektivtrafikens affärs- och taxeregler gör att enkelheten för kund blir försämrad. Prissättning och subventioneringsgrad är en regional fråga men rekommendationen är att branschen kraftsamlar genom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Svensk Kollektivtrafik och harmoniserar affärs- och taxereglerna. Eftersom flera försök har gjorts tidigare gällande en harmonisering av affärs- och taxereglerna men som aldrig har resulterat i en total anslutning anser Region Gävleborg att det finns en risk att det aldrig kommer ske någon harmonisering fullt ut och utan harmoniseringen går enkelheten för kund förlorad.

Hållbarhetsnämnden

Fredrik Åberg Jönsson
Ordförande

Jan-Olof Friman
T.f. hållbarhetsdirektör